Töö nr 336/2021

KÄRIMETSA JA PÕLLU KATASTRIÜKSUSTE PUITTAIMESTIKU HALJASTUSLIK HINNANG

Koostaja:
JAANA TULK
17.10.2021 a
Tallinn

Kärimetsa ja Põllu katastriüksuste puittaimestiku haljastuslik hinnang

Sissejuhatus

Hinnangu ala asub Viimsi vallas Leppneeme külas ning hõlmab Kärimetsa ja Põllu katastriüksuseid ning nende vahetut lähiala. Hinnangu teostamiseks vajalikud välitööd viidi läbi oktoobri keskpaigas 2021. aastal. Välitööd teostas ja hinnangu koostas Jaana Tulk (Visioon Haljastus).

1. Metoodika

Töö teostamisel on lähtutud standardis EVS 939-3:2020 „Puittaimed haljastuses, osa 3: ehitusaegne puude kaitse“ toodud metoodikast puittaimede hindamise ja inventeerimise kohta. Metoodikast lähtuvad puittaimestiku haljastusliku väärtuse hinnangu aluseks olevad väärtusklasside skaalad on kirjeldatud LISAs 1.

Alusplaanil üksikpuudena märgitud puittaimed hinnati üksikpuudena, põõsastikena ja metsana märgitud ala puistutena. Töö käigus tuvastati vaadeldaval alal kasvavad puittaimed, hinnati kas puistutes leidub väärtuslikke puittaimi (I või II väärtusklass), määrati alal kasvavate puittaimede liik, nende keskmine ja/või maksimaalne tüve läbimõõt (~1,3 m kõrguselt), alusplaanil üksikpuuna märgitud puudel mõõdeti iga puu tüve läbimõõt, ning määrati puule või puistule haljastuslik väärtusklass. Tulemused on toodud puittaimede nimekirjas (Lisa 2). Alusplaanile kanti vastavalt haljastusliku objekti võra projektsiooni kontuur, mille juurde kirjutati haljastuslikku objekti tähistav number. Haljastusliku hinnangu plaanil on puittaimede haljastusväärtus märgitud vastava värviga:

III väärtusklass – rohelise värviga

IV väärtusklass – kollase värviga

Hiljem koostati nimekiri hinnataval alal asuvate puittaimede taksonite kohta, kus on märgitud puittaime liiginimi eesti- ja ladinakeeles ning liigi kodumaisus.

2. Puittaimestiku üldine iseloomustus ja puittaimede haljastusväärtus

Kärimetsa katastriüksus piirneb idaosas hoonestatud kinnistuga, kolmest küljest aga metsaga/metsatukaga. Põllu katastriüksus piirneb samuti idaosas ning osaliselt ka lõunaosas hoonestatud kinnistutega, ülejäänud osas aga metsaga/metsatukaga.

Kärimetsa katastriüksuse edelanurk ja Põllu katastriüksuse idapiir piirneb Leppneeme-Tammneeme maastikukaitsealaga. Vastavalt kaitsekorralduskavale on Leppneeme-Tammneeme kaitseala eesmärk kaitsta rannamadalikul terviklikult säilinud väärtuslikku loodusmaastikku (ennekõike metsakooslusi) säilitamaks bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteeme. Lisaks on ala eesmärgiks kaitsta inimtegevuse poolt suhteliselt vähe mõjutatud rabametsa, heas looduslikus seisundis olevat siirdesoo-männikuid ja salu-lodu-sanglepikuid.

Pilt 1. Kärimetsa ja Põllu kinnistud, Maa-ameti geoportaali väljavõte:

Kärimetsa ja Põllu katastriüksuste kesk- ja lääneosa on kaetud lehtpuu-okaspuu segametsaga, enamuspuuliigiks on harilik kuusk ja sookask. Lisaks kasvab seal harilikku mändi ning põhjapoolsel piiril üksikud harilikud haavad ja sanglepad.

Katastriüksuste idapoolsemas osas on esindatud lehtpuud, suuri puid kasvab hõredamalt, osal alal seal on esindatud vaid paju enamusega põõsastikud. Hajusalt esineb ka harilikku sarapuud,

harilikku toomingat, leidub harilikku vaarikat ning ühes kohas, naaberkinnistu aia lähedal on kasvama hakanud mõned viljapuud – maguskirsipuud ja haralised ploomipuud. Kärimetsa maaüksusel esineb sellist puistut/põõsastikku u 1/4 maaüksuse idapoolsemast osast, Põllu maaüksusel u 1/3 idapoolsemast osast.

Puhmarinne enamjaolt puudub ala idaosas, kuid ülejäänud alal on puhmarinne tihe, domineerib harilik mustikas.

Vaadeldaval ala asetsevad idapoolses osas nõrgalt (ajutiselt) liigniisked gleistunud (LkG ja Lk1G) leetunud mullad ja läänepoolses osas alaliselt (keskmiselt) liigniisked leede-turvastunud mullad (LG1) (allikas Maa-Ameti geoportaal). Alal paikneb ja ala ümbritsevad kuivenduskraavid. Pinnas on suhteliselt pehme.

Ala keskosas ja sealt lääne poole (puistu nr 1) suureneb okaspuude osakaal ning puude vanus. Peamiselt on esindatud keskmises ja vanemas keskeas kuused ning erinevas vanuses kased, esineb hajusalt ka harilikke mände, põhjaosas leidub paar üksikut sangleppa ja harilikku haaba. Põõsarinne on hõre, paiguti esineb harilikku pihlakat, kuuskede noort järelkasvu, vähesel määral hariliku toominga võrseid, kohati leidub hariliku haava ja sookase noort järelkasvu. Harilik kuusk ja harilik mänd kasvavad I rindes, kased II rindes.

Pealtnäha heas seisukorras on alal kasvavad harilikud männid. Üksikuid mände kasvab ala keskosas ning mändide kasvutihedus suureneb ala lääneosas (puistu nr 1 koosseisus). Männid moodustavad ~15% sealsest puistu (nr 1) koosseisust. Orienteeruvalt 70% harilikke mände vastab haljastuses III väärtusklassile ja 30% IV väärtusklassile. Kuivanud või oluliste kuivamistunnustega puid harilike mändide hulgas ei leidu.

Märkimisväärse osakaalu puistust nr 1 moodustavad harilikud kuused. Harilikku kuuske leidub ala keskosas, lääneosas ja ka põhjaosas (puistu nr 1 koosseisus). Kuuskede osakaal ala kesk- ja lääneosas on u 35% (puistu nr 1 koosseisus). Suurim osa kuuskedest on keskmises vanuses ja vanemas keskeas. Mitmel pool leidub ka noort järelkasvu – leidub 0,5-5 m kõrguseid noorte kuuskede rühmasid, samuti noori kuuski üksikuna. Enamikul kuuskedel on võra kõrgelt laasunud, esineb ka osaliselt kuivanud võraga kuuskesid ja puid mille võra on hõrenenud, näha on ka maha langenud kuuski ning tüvelt murdunud kuuskesid, mõnel kuusel on tüves vigastusi. Osadel puudel on näha paljandunud juurekaela ja juuri. Näha on ka kände. Samuti on näha paari viltuse kuuse puhul, et puu juured koos pinnasega on kerkinud ning on oht ka nende puude pikali vajumiseks. Hinnanguliselt ~20% harilikest kuuskedest vastab haljastuslikule

väärtusklassile V, enamik harilikke kuuskesid vastab haljastuslikule väärtusklassile IV, kuid seda olemasolevas kasvukeskkonnas. Üksikud harilikud kuused, mille võra on suuremas osas tüvest säilinud vastavad III väärtusklassile, kuid seda jällegi tingimuslikult, kui puu kasvutingimused ei muutu, üksikuna ei oleks võimalik ka III väärtusklassile vastavaid kuuski säilitada. Noored kuused vastavad haljastuslikule väärtusklassile IV.

Ala kesk- ja lääneosas on puistus (nr 1) orienteeruvalt 50% kaskesid (peamiselt sookask, vähem on esindatud arukaske ja kuldkaske). Kased jäävad seal II rindesse. Osa kaskede seisukord on rahuldav, osa puude seisukord halb. Kaskede hulgas esineb kuivanud ja osaliselt kuivanud puid, näha on murdunud puude kände, vigastatud tüvedega puid, puudel on tüves mädanikke, kased kasvavad allasurutud seisundis. Ka kaskedel esineb juurekaelte ja juurte paljandumist. Orienteeruvalt 65% kaskedest vastab haljastuslikule väärtusklassile IV, orienteeruvalt 35% vastab haljastuslikule väärtusklassile V.

Ala idapoolsemas osas on osa ala lage, kus puittaimi ei kasva, osal alal aga kasvab põõsastik koos noore järelkasvuga. Suurima osa põõsastest moodustavad pajud (50%) ja seda eriti puistu nr 2 koosseisus. Leidub ka harilikku sarapuud (10%), harilikku toomingat (10%), viljapuid (<5%), kaskede noort järelkasvu (15%) ning vähesel määral harilikku pihlakat ja haava noort järelkasvu (kokku ~5-10%), lisaks ka paiguti harilikku vaarikat, paar väikest noort harilikku tamme. Puittaimi kasvab seal liiga tihedalt, ala on võsastunud. See põõsastik ja noor järelkasv (nr 2) on nii tervikuna haljastuslikult IV väärtusklass kui ka üksikuna vastab ~85% alal kasvavaid põõsaid ja puid seal IV väärtusklassile, vähemal määral on oluliselt kahjustatud põõsaid ja noori puid, mis vastavad haljastuslikult V väärtusklassile. Mõned üksikud hariliku sarapuu põõsad vastavad haljastuslikult III väärtusklassile.

Puistu nr 3 koosseisus väheneb põõsaste osakaal ja suureneb noorte kaskede osakaal, viimaseid on puistust ~70%. Leidub ka noort haava järelkasvu, harilikku toomingat, harilikku sarapuud. Ka puistu nr 3 on hinnatud haljastuslikult väheväärtuslikuks kui ka seal kasvavad noored puud ja põõsad üksikuna vastavad suuremalt jaolt haljastuslikule väärtusklassile IV:

Puittaimede ja puistute täpne loend on toodud LISAs 2, puittaimede taksonite nimi ja kodumaisus on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Puittaimede taksonite nimekiri

Nr	Kodumaisus	Taksoni eestikeelne nimi	Taksoni teaduslik nimi
1	+	Haab, harilik	*Populus tremula*
2		Hobukastan, harilik	*Aesculus hippocastanum*
3	+	Kask, aru-	*Betula pendula*
4	+	Kask, kuld-	*Betula x aurata*
5	+	Kask, soo-	*Betula pubescens*
6		Kirsipuu, magus	*Prunus avium*
7	+	Kuusk, harilik	*Picea abies*
8	+	Lepp, sang (must)-	*Alnus glutinosa*
9	+	Mänd, harilik	*Pinus sylvestris*
10	+	Paju, kahevärviline	*Salix phylicifolia*
11	+	Paju, mustjas	*Salix myrsinifolia*
12	+	Paju, tuhkur-	*Salix cinerea*
13	+	Pihlakas, harilik	*Sorbus aucuparia*
14		Ploomipuu, haraline	*Prunus cerasifera*
15	+	Remmelgas, raag-	*Salix caprea*
16	+	Sarapuu, harilik	*Corylus avellana*
17	+	Tamm, harilik	*Quercus robur*
18	+	Toomingas, harilik	*Prunus padus*
19	+	Vaarikas, harilik	*Rubus idaeus*

Vaadeldaval alal I väärtusklassi (eriti väärtuslikke) ega II väärtusklassi (väärtuslikke) puittaimi ei kasva. Enamik alal kasvavaid puid on spontaanselt kasvama hakanud. Istutatud on paar üksikud puud, mis jäävad naaberkinnistutele.

Enamik alal kasvavaid puid on haljastuslikult väheväärtuslikud, mis omavad väärtust peamiselt bomassina. Suurema osa haljastuse säilitamine on võimalik üksnes olemasoleva metsatuka koosseisus. Ka idapool kasvavad noored puud ja põõsad on haljastuslikult väheväärtuslikud, kuid neid on võimalik säilitada ka üksikutena/väiksemate rühmadena.

III väärtusklassi on hinnatud 3 üksikpuud, mis kasvavad naaberkinnistutel – harilik mänd, harilik tamm (püramiidjas vorm) ja harilik hobukastan.

IV väärtusklassi on hinnatud kõik vaadeldaval alal kasvavad puistud. Enamiku seal puistutes kasvavaid puid oleks ka üksikuna IV väärtusklass, vähemal määral esineb V väärtusklassi puid (u 20-25%) ja III väärtusklassi puid (u 10%). Kui puistud nr 2 ja 3 on tihedad ja võsastunud

noorendikud, kus suurima osakaalu moodustavad kiirekasvulised ja lühiealised liigid, mistõttu tegemist on üsna klassikalise IV väärtusklassi puistuga, siis puistu nr 1 osas esineb nii IV väärtusklassi kui ka III väärtusklassi puistu tunnuseid. Kuna puistu nr 1 osas vastab osa tunnuseid III väärtusklassi, osa aga IV väärtusklassi puistule, sai puistu väärtusklassi määramisel kaalukeeleks peamiselt puude halb seisukord, mistõttu enamik puid puistu koosseisus üksikuna hinnates kuuluks IV väärtusklassi ning ka V väärtusklassi puude osakaal (20%-25%) puistus on suurem, kui III väärtusklassi puude osakaal (10%).

Liikide kaupa järjestuks puude väärtusklassid alal orienteeruvalt järgnevalt:

III väärtusklassi liigituks enamik alal kasvavatest harilikest mändidest, paar üksikut harilikku kuuske ning osa harilike sarapuude põõsastest. III väärtusklassi liigituks hinnanguliselt 10% puittaimedest.

IV väärtusklassi liigituks suurim osa – enamik kaskedest ja harilikest kuuskedest, mis moodustavad ka suurima osa haljastusest. Samuti põõsarindes esindatud liigid v.a osa harilikest sarapuudest. IV väärtusklassi liigitub hinnanguliselt 65-70% alal kasvavatest puittaimedest.

V väärtusklassi liigituks osa harilikest kuuskedest (pikali vajumise ohuga puud, vigastatud tüvega puud, suures osas kuivanud puud) ning kaskedest (kuivanud või suures osas kuivanud puud, oluliste tüvevigastustega ja -mädanikega puud). V väärtusklassi liigituks hinnanguliselt 20-25% puittaimedest.

4. Soovitused

Peamiselt seisneb vaadeldava ala haljastuse väärtus biomassis ning ala asukohas maastikukaitseala piiril ning sealse metsa ühe osana. Ala haljastuse probleemiks linnahaljastuse kontekstis on peamiselt puude vanus, mis on suurim põhjus paljude ohtlike puude esinemisele. Kuuskede ohtlikkust suurendab ka pehme ja liigniiske pinnas. Ümberkukkunud ja pikali vajunud puud ning ümberkukkumis -ja murdumisohus puud on küll head liigilise mitmekesisuse seisukohast, kuid olulise ohtlike puude osakaaluga puistu linnahaljastuses on vähemväärtuslik ning omab funktsionaalsust peamiselt biomassi säilitamise eesmärgil.

Ala haljastuse säilitamisel on oluline arvestada, et alal kasvavaid harilikke kuuskesid ja puistu nr 1 koosseisus kasvavaid kaskesid ei ole võimalik alal üksikpuudena või ka väiksemate rühmadena säilitada. Puud on kasvanud tihedalt koos ning üksikute keskmises või vanemas keskeas kuuskede või kaskede säilitamisel on oht puudel osutuda tormihellaks, seda riski suurendab eriti kuuskede puhul ka pehme ja liigniiske pinnas. Üksikuna kasvama jäetud keskmises või vanemas eas sookased tihti ei kohane muutunud oludega. Puistu nr 1 koosseisus olevad kuuskesid ja kaskesid oleks võimalik säilitada ühtsena, st kõrval kasvava metsa jätkuna. Üksikpuude või väiksemate puude rühmadena oleks puistust nr 1 võimalik säilitada harilikud männid, noored harilikud kuused ning koos ka mõned nooremas keskeas kased. Harilikke kuuskesid on seal võimalik säilitada üksnes ümberkaudse metsa jätkuna. Eraldiseisvalt ei tohiks üksikuid suuri kuuski säilitada. Puistust nr 1 võiks seega võimalusel säilitada kinnistu äärealadel selle osa puistust, mis võimalik. Samuti võiks säilitada alal kasvavad harilikud männid, võimalusel ka osa noortest kuuskedest ning ka puistu kirdeosas kasvavad üksikud sarapuupõõsad.

Puistust nr 2 võib osa puittaimi säilitada biomassi eesmärgil. Võimalusel võiks säilitada hariliku sarapuu põõsad, samuti seal kasvavad paar väikest harilikku tamme ja vähemalt osa noortest kaskedest. Võimalusel tuleks eemaldada osa põõsaid ja noort järelkasvu, kuna puittaimed kasvavad liiga tihedalt.

Puistust nr 3 võiks võimalusel osa kaskesid säilitada puude rühmadena. Osa puid võiks eemaldada, kuna puud kasvavad liialt tihedalt koos. Ka seal võiks võimalusel säilitada alal leiduvad üksikud noored tammed.

Puude säilitamiselt tuleks üldiselt jälgida, et säilitatavate puude juurekaela ümbert pinnast ei tõstetaks, samuti et puude võra all ei tõstetaks pinnast üle 20 cm, kuna esimesel juhul jääb puude juurekael ummuksisse ning tekivad tüves mädanikud, viimasel juhul saavad puude juured kahjustada ning võivad tekkida erinevad juuremädanikud. Pinnase tõstmisel suuremal määral tasub kaaluda puude säilitamise mõistlikkust, kuna puud võivad muutuda ohtlikuks ja hukkuda.

Kui harilikud männid välja arvata, siis suuri puid ei tohiks üksikuna säilitada. Harilikud männid eeldatavalt suudavad muutunud oludega paremini kohaneda, ka ei muutu männid nii kergesti murdumisohtlikuks, kui näiteks kuused. Vanemad kuused ja kased ei suuda muutunud oludega kohaneda ning teiste puude ümbert välja raiudes muutuvad kuused kergesti tormihellaks.

Kus võimalik, võiks ala idaosas nooremapoolseid kaskesid säilitada suuremate, minimaalselt 10 puust koosnevate gruppidena. Mida suuremad puude rühmad on võimalik säilitada, seda suurem on tõenäosus, et puud ei hääbu.

Kaevetööde teostamisel säilitamisele kuuluvate puude lähistel, tuleb kindlasti arvestada säilitatavate puude juurte ulatusega (ligikaudu võra ulatuse projektsioon maapinnal), et neid mitte vigastada, muidu puud jäävad kiratsema ja hukkuvad. Samuti on oluline vältida töömasinate sõidust ja materjalide ladustamisest tekkivat pinnase tihenemist puude juurestikuvööndis, mis viib puujuurte õhupuudusesse jäämise.

5. Alal kasvavate kaitstavate loodusobjektide liik ja kaitsekategooria

Vaadeldaval alal kaitstavaid puittaimi ei tuvastatud. Kärimetsa ja Põllu maaüksused piirnevad Leppneeme-Tammneeme maastikukaitsealaga (registrikood KLO5000009).

Kokkuvõte

Kärimetsa ja Põllu kinnistute kesk- ja läänepoolsel osal kasvab küpses eas kuuse-kase segamets, hajusalt on esindatud ka harilikku mändi. Ala idapoolsemal alal kasvavad noored lehtpuud ja põõsastikud, peamiselt on esindatud kased ja pajud.

Alal kasvavad puud on enamjaolt vähevääruslikud, vähevääruslikuks on hinnatud ka kõik kolm puistut. Puistute väärtus seisneb peamiselt biomassis ja asjaolus, et need piirnevad Leppneeme-Tammneeme maastikukaitsealaga ja seal paikneva metsaga.

Haljastuse säilitamisel tuleb arvestada, et ala kesk- ja lääneosas kasvavaid kuuskesid ja kaskesid on võimalik säilitada vaid naaberkinnistutel kasvava metsa jätkuna. Üksikpuude või soovitatavalt rühmadena on võimalik säilitada seal kasvavaid mände, noori kuuskesid ja harilikke sarapuid.

Ala idapoolsemas osas, kus kasvavad peamiselt noored lehtpuud ja põõsastikud kase ja paju enamusega, on võimalik säilitada puid ka väiksemate rühmadena.

17.10.2021

Koostaja Visioon Haljastus:
(allkirjastatud digitaalselt)
Jaana Tulk, tel +372 5657 7899, jaana@visioonhaljastus.ee

Lisad:

1. Puittaimede ja puistute väärtusklassid (väljavõte standardist EVS 939-3:2020 „Puittaimed haljastuses, osa 3: ehitusaegne puude kaitse“)
2. Haljastuslike objektide nimekiri
3. Puittaimestiku haljastusliku hinnangu plaan

LISA 1. Puittaimede ja puistute väärtusklassid (väljavõte standardist EVS 939-3:2020 „Puittaimed haljastuses, osa 3: ehitusaegne puude kaitse“)

Puude väärtusklassid

Eriti väärtuslik puu (I väärtusklass) – dekoratiivse ja/või pikaealise ning haigustele ja kahuritele vastupidava puuliigi eriti suur ja elujõuline eksemplar. Puu, mis on dendroloogiline haruldus või millel on ajalooline või kultuurilooline väärtus. Looduskaitse all olev puu. Kindlasti säilitada.

Väärtuslik puu (II väärtusklass) – dekoratiivne, pikaealine ning mehaanilistest vigastusetest või kahjuritest kahjustamata (või väikese kahjustusega) puu. Samuti dekoratiivse, haigus- ning kahjurikindla ja pikaealise puuliigi noor elujõuline eksemplar neile sobivas kasvukohas. Juba kahjustatud eriti väärtuslik puu. Olulise mastikulise ja ökoloogilise väärtusega puu. Üldjuhul säilitada. Kõrvaldada võib erandjuhul – sel juhul kindlasti ette näha asendusistutus.

Oluline puu (III väärtusklass) – dekoratiivne puu või pikaealine ning mehaanilistest vigastustest, haigustest või kahjuritest kahjustatud, kuid veel elujõuline (juurdekasvu omav) puu. Puu, mis osaleb sel kohal ökoloogiliselt tõhusa haljastuse (nt tänavahaljastuse, metsa rajatud elurajoonis krundi kõrghaljastuse) moodustamisel. Sobivas kasvukohas elustikupuu: jäme surnud puu ja tüügas, mis pakub elupaiku lindudele, nahkhiirtele, putukatele, seentele jt. Võimalusel säilitada. Lubatud on nende puude arvelt vaadete avamine ja puistu harvendamine. Likvideerimisel asendada sobival kohal istutusega.

Vähevääruslik puu (IV väärtusklass) – kiirekasvuline ja/või lühiealine puu või selliste puude isekülvne või võsundilise tekkega järelkasv, millel on arvestatav ökoloogiline tähtsus (eriti linnatingimustes). Puu, mis kahjustab või tulevikus tõenäoliselt kahjustab väärtuslikumat puud, hoonet või rajatist. Puu, mis on allasurutud seisundis. Oluliselt kahjustunud puu, mis pole ohtlik. Võib eemaldada.

Likvideeritav (raiutav) puu (V väärtusklass) – surnud või tugevalt kahjustunud, inimese elule, tervisele või varale ohtlik puu. Tuleb ohutustada (elustikupuuna säilitamiseks) või eemaldada.

Puistute väärtusklassid

Eriti väärtuslik puistu (I väärtusklass) – puistu, kus enamuses moodustavad dekoratiivsed ja haigustunnusteta puud. Puistu, mis on haruldane koosseisult, kasvukohatüübilt või vanuselt. Ajaloolise, kultuurilise või looduskaitse tähtsusega puistu. Kaitstavate loodusobjektide, sh sihtkaitsevööndisse jääv metsamaa. I kaitsekategooria kaitsealuste taimeliikide kasvupaigad või loomaliikide elupaigad, vääriselupaigad. II või III kaitsegategooria liigi püsielupaik. Säilitada tervikuna! Säilitamisel rakendada vajaduse korral lisameetmeid, sh mitte muuta lähemas ümbruses ökoloogilisi tegureid. Hooldustööd lubatud liikide kaitsetegevuskavade kohaselt.

Väärtuslik puistu (II väärtusklass) – puistu, kus on elujõulised ja/või tähelepanuväärsete vormiliste/dekoratiivsete iseärasustega puud. Elujõuline noorendik sobivas kasvukohas. Looduskaitseala piiranguvööndisse määratud puistu. Elujõuline parkmets. Neil on suur ökoloogiline ja haljastuslik, esteetiline ja/või kultuurilooline väärtus. II või III kaitsekategooria taimeliikide kasvupaigad ja loomade elukohad. Haruldase koosseisu, rindelisuse või kasvukohatüübiga metsaosad. Säilitada tervikuna või suurte saludena. Hooldustööd lubatud liikide kaitsetegevuskavade kohaselt.

Oluline puistu (III väärtusklass) – puistu, mis võib olla mehaanilistest vigastustest, haigustest või kahjuritest kahjustatud, kuid siiski veel elujõuline. Puhkemets. Puistu, mis osaleb sel kohal ökoloogiliselt efektiivse haljastuse (kaitseistandike, kruntide ja elurajoonide vaheliste piirdeistandike, tänavahaljastuse, metsa rajatud elurajoonis krundi kõrghaljastuse) moodustamisel. Võimalusel säilitada, eemaldamisel kompenseerida omavalitsuse raielubade andmise korra kohaselt.

Väheväärtuslik puistu (IV väärtusklass) – tihe ja hooldamata isekülvse või võsundilise tekkega puistu. Puistu, milles on märkimisväärne osa kahjustuste tõttu oma eluea lõpul. Haljastuse seisukohast väheväärtuslikest puuliikidest koosnev puistu. Puistu, mis ei suurenda suurel määral maastiku väärtust. Võib säilitada kui biomassi, kuid on otstarbekas asendada väärtuslikemate puuliikidega. Selline puistu ei ole takistuseks arendusele.

Likvideeritav puistu (V väärtusklass) – haigete, kuivanud ja elujõuetute puudega puistu, kus on arvestatav ohtlike puude hulk. Kuulub raiumisele või uuendamisele.

Põõsaste väärtusklassid

Eriti väärtuslik põõsas, põõsastik või liaan (I väärtusklass) – looduskaitsealune liik või elujõuline dendroloogiline haruldus, millel on oluline ruumiline ja ökoloogiline väärtus. Säilitada ja vajaduse korral hooldada.

Väärtuslik põõsas põõsastik või liaan (II väärtusklass) – elujõuline ja/või tähelepanuväärsete dekoratiivsete omadustega isend; haljastusplaani (istutusskeemi) järgi sobivasse kasvukohta istutatud isend või rühm. On ehitatud keskkonna tingimustele vastupidav ja talvekindel. Tal on ala ilmestav ja keskkonda parandav tähtsus ning oluline ökoloogiline ja ruumiline väärtus. Säilitada ja vajaduse korral hooldada.

Oluline põõsas, põõsastik või liaan (III väärtusklass) – vähenenud dekoratiivsete omadustega, kuid haljastusplaani (istutusskeemi) järgi istutatud või ehitatud keskkonnatingimustele vastupidav; talvekindel. Ala ilmestava ja keskkonda parandava tähtsusega isend või isendite rühm. Võimalusel säilitada ja hooldada, vajaduse korral noorendada.

Väheväärtuslik põõsas, põõsastik või liaan (IV väärtusklass) – isekülvne või võsundiliselt levinud isend või rühm, mis kahjustab või tulevikus hakkab kahjustama ala väärtuslikumat haljastust või mis on saanud kahjustusi sobimatute kasvutingimuste tõttu. Haljastuse seisukohast väheväärtuselik, soovi korral võib säilitada kui biomassi. Vajaduse korral eemaldada või asendada.

Likvideeritav põõsas, põõsastik või liaan (V väärtusklass) – isend või rühm, mis haiguste, sobimatute keskkonnatingimuste või vanuse tõttu on kaotanud oma haljastusliku ja ökoloogilise väärtuse ning mille taastamine vale kasvukoha tõttu ei ole otstarbekas. Ohtlike invasiivsete liikide esindajad. Tuleb eemaldada.